

Sabine Meyer, Nils Mönkemeyer & William Youn

Afscheidstournee Sabine Meyer

Uitvoerenden

Sabine Meyer	klarinet
Nils Mönkemeyer	altviool
William Youn	piano

Programma

Robert Schumann (1810-1856)

Märchenbilder opus 113 (1851)
Nicht schnell
Lebhaft
Rasch
Langsam, mit melancholischem Ausdruck

Béla Bartók (1881-1945)

Roemeense volksdansen (1915)
Joc cu bâta (Stokkendans)
Brâul (Gordeldans)
Pe loc (De Stamper)
Buciumeana (Dans uit Bucsum)
Poargă Româneasca (Roemeense polka)
Maruntel (Snelle dans)

Darius Milhaud (1892-1974)

Scaramouche opus 165b (1937)
Vif
Modéré
Brazileira (Mouvement de samba)

Dmitri Sjostakovitsj (1906-1975)

5 stukken voor 2 violen en piano (selectie)
Prelude. Moderato
Gavotte. Tranquillo, molto leggiero
Elegie. Andantino
Wals. Tempo di valse, moderato
Polka. Vivace

Pauze

Max Bruch (1838-1920)

Acht Stücke opus 83 (1908)
Andante
Allegro con moto
Andante con moto – Andante
Allegro agitato
Rumänische Melodie. Andante
Nachtgesang. Andante con moto
Allegro vivace, ma non troppo
Moderato

Programmatoelichting

1848, 1849: chaotische jaren in Europa, vooral ook in Duitsland. Revoluties en oproer; sociaal, economisch en politiek stond de wereld op z'n kop. Wat gebeurde er als reactie? Herr Biedermeier stond op. Deze Herr heeft weliswaar nooit bestaan maar was wel een concreet begrip, geformuleerd door twee journalisten. 'Bieder' betekende 'weliswaar braaf maar gewoon', 'Meier' stond voor de meest voorkomende Duitse achternaam. 'Hij' was er eentje die van rust hield met als epicentrum huiskamer en gezin. Iemand als **Schumann** was ook een beetje zo. Hij was geestelijk nu eenmaal niet de allergezondste en was daarom liever voorzichtig. Ook componerende hield hij zich kalm; even geen hemelbestormende symfonieën maar beknopte kamermuziek. Zoals de *Märchenbilder* – sprookjesbeelden, juweeltjes, *zijn* stenenverzameling...

Geen componist die de volksmuziek zo hoog in het vaandel had als Béla **Bartók**. Het was zijn grote liefde. Die rijke cultuur mocht niet verloren gaan! Elke zomer ging hij de boer op. Hongarije, Bulgarije, Roemenië, Zevenburgen. Altijd met pen en notitieboekje op zak en als het even kon een fonograaf (een soort grammofoon). Geen ritmische eigenaardigheid, geen melodische wending mocht hem ontsnappen. In de loop van dertig jaar legde hij zo een enorme hoeveelheid muziek vast; 'wonderen van ongekunstelde eenvoud', noemde hij ze waarin je het aangeborene, muzikale oer-gevoel van de Hongaren hoort. De *Roemeense volksdansen* zijn subtiele zettingen van oorspronkelijke melodieën. Bartók schreef ze in 1915, dus tijdens WO1. De oorspronkelijke titel was *Roemeense volksdansen* uit Hongarije: de melodieën zijn afkomstig uit Zevenburgen, dat tot 1920 bij Hongarije hoorde en pas daarna Roemeens werd. Bartók verkortte de titel later tot *Roemeense volksdansen*.

In 1917-1919 maakte Darius **Milhaud** de reis van zijn leven. Hij zat toen in Brazilië, als attaché van de Franse delegatie in Rio de Janeiro. Terug in Frankrijk was zo'n beetje het eerste wat hij deed zijn *Saudades do Brasil* schrijven, oftewel 'Heimwee naar Brazilië'. Bijna 20 jaar later was die liefde voor het land nog immer niet uitgewoed. Toen schreef hij *Scaramouche*, waarvan het laatste deel veelzeggend heet: Brazileira. Heel blij was hij trouwens niet met *Scaramouche*, het was een 'amalgam' en hij raadde zijn uitgever af het te publiceren. Maar die had zo zijn eigen gedachten – de juiste gedachten, zo bleek want *Scaramouche* (oorspronkelijk voor 2 piano's) bleek enorm te verkopen. Verdrong zelfs veel ander werk van Milhaud; sterkste specimen: voor Benny Goodman schreef hij een klarinetconcert dat deze nooit uitvoerde, maar wél speelde Goodman met groot plezier, en vaak, de transcriptie van *Scaramouche* voor klarinet en orkest.

Somber? Donker? Dreigend? Tobbend? Melancholiek? Ironisch? Sarcastisch? Modernistisch? Episch? Ja, zo kennen we **Sjostakovitsj**. Maar dat is niet alles. Sjostakovitsj was ook goed in hele eenvoudige, wolkeloze muziek; kleine juweeltjes in een soort 19e-eeuwse stijl. Er is de *Romance* voor viool en piano, er is het langzame deel van zijn *Tweede pianoconcert*, er is de *Second Waltz* die zoveel betekende voor de portemonnee van André Rieu. En dan zitten er nog meer schatjes verstopt in zijn suites en balletmuziek. Lev Atovmian, compositie-leerling van de grote Rus, had daar oog voor. Selecteerde vijf kleine stukken die vooral van onschuld getuigen en die hij arrangeerde voor viool-duo en piano. Veel gespeeld, inmiddels.

In de schaduw gesteld – we zagen het al bij Milhaud. Ook Max **Bruch** overkwam dat. 'Men zal zich mij alleen nog vanwege mijn g-klein vioolconcert blijven herinneren,' zei deze op hoge leeftijd. En sprak ware woorden; schreef hij dan nog méér dan dat fameuze *Eerste vioolconcert*?! Jazeker, de *Acht Stücke* voor klarinet, altviool en piano bewijzen het.

Bruch componeerde ze voor zijn zoon Max Felix, een uitstekend klarinettist die hem zeker geïnspireerd zal hebben. Bovendien, de wat donkere 'midden-liggingen' van altviool en klarinet lagen Bruch bijzonder. Voorbeeld was Schumanns *Märchenbilder*. Enkele stukken waren oorspronkelijk met harp; je kunt het in *Rumänische Melodie* en *Nachtgesang* nog beluisteren. Maar omwille van de verkoop verving Bruch de harp door piano. *(Geschreven door: Stephen Westra)*

De Duitse klarinettiste **Sabine Meyer** had een prachtige solocarrière én was de eerste vrouw die toetrad tot de Berliner Philharmoniker. Ze speelde wereldwijd met vele beroemde orkesten, waaronder het Chicago Symphony Orchestra, het London Philharmonic Orchestra en de Wiener Philharmoniker. Aan haar is het ook te danken dat de klarinet, eerder als solo-instrument onderschat, zijn plaats herwon op de podia. Na een prachtige muzikale carrière neemt ze nu afscheid.

Handelsmerken van altviolist **Nils Mönkemeyer** zijn artistieke brille en innovatieve programmering. Hij is een van 's werelds meest succesvolle altviolisten, die veel doet voor de profilering van zijn instrument. Zijn programma's bestrijken het hele gamma van herontdekkingen en eerste opnamen van 18e-eeuwse altvioelmuziek tot hedendaagse, zelfgemaakte arrangementen. Hij maakt cd-opnamen voor Sony Classical.

William Youn (echte naam Hong-Chun Youn) soleerde met orkesten als het Cleveland Orchestra, het Deutsches Symphonie-Orchester Berlin en het Mariinsky Theater Orkest. Hij speelde in het Lincoln Center in New York, de Wiener Musikverein en het Auditorio Nacional de Música in Madrid. Sinds zeven jaar maakt hij exclusief opnamen voor Sony Classical. Youn was in 2007 laureaat van de Koningin Elisabethwedstrijd in Brussel en werd twee jaar later derde bij de Cleveland International Competition.

Binnenkort in Muziekgebouw Eindhoven

Do 15 jan '26	Raoul Steffani & Severin von Eckardstein	Schumanns Dichterliebe en Waldscenen
Vr 20 feb '26	Gunar Letzbor & Ars Antiqua Austria	Bibers complete Rosenkranzsonaten
Di 24 mrt '26	Borodin Quartet	Borodin & Brahms

Zullen we Vrienden worden?

M-Friends draagt bij aan het voortbestaan van onze mooie concertzaal en ondersteunt de realisatie van bijzondere projecten. Voor een paar tientjes per jaar ben je al Vriend en natuurlijk krijg je daar ook iets voor terug! Scan de QR-code, lees meer over de voordelen en meld je aan.

